

BỘ Y TẾ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 460/QĐ-BYT

Hà Nội, ngày 05 tháng 02 năm 2016

QUYẾT ĐỊNH
Về việc ban hành Kế hoạch hành động phòng chống
dịch bệnh do vi rút Zika tại Việt Nam

BỘ TRƯỞNG BỘ Y TẾ

Căn cứ Nghị định số 63/2012/ND-CP ngày 31 tháng 8 năm 2012 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức Bộ Y tế;
Xét đề nghị của Cục trưởng Cục Y tế dự phòng, Bộ Y tế,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Ban hành kèm theo Quyết định này “Kế hoạch hành động phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika tại Việt Nam”.

Điều 2. Quyết định này có hiệu lực kể từ ngày ký ban hành.

Điều 3. Các ông, bà: Chánh Văn phòng Bộ; Chánh Thanh tra Bộ; Vụ trưởng, Cục trưởng, Tổng Cục trưởng các Vụ, Cục, Tổng cục thuộc Bộ Y tế; Viện trưởng các viện Vệ sinh dịch tễ, Pasteur; Giám đốc các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh trực thuộc Bộ Y tế; Giám đốc Sở Y tế; Giám đốc Trung tâm Y tế dự phòng, Trung tâm Kiểm dịch y tế quốc tế các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; Thủ trưởng y tế các Bộ, ngành; Thủ trưởng các đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

Nơi nhận:

- Như Điều 3;
- BT. Nguyễn Thị Kim Tiến (để báo cáo);
- Công TTĐT Bộ Y tế;
- Lưu: VT, DP.

KT. BỘ TRƯỞNG
THỦ TRƯỞNG

Nguyễn Thanh Long

BỘ Y TẾ

**KẾ HOẠCH
HÀNH ĐỘNG PHÒNG CHỐNG DỊCH BỆNH DO
VI RÚT ZIKA TẠI VIỆT NAM**

*(Ban hành kèm theo Quyết định số 460 /QĐ-BYT
ngày 05/02/2016 của Bộ trưởng Bộ Y tế)*

Hà Nội, tháng 02 năm 2016

KẾ HOẠCH**Hành động phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika tại Việt Nam**
*(Ban hành kèm theo Quyết định số 460/QĐ-BYT ngày 05/02/2016
của Bộ trưởng Bộ Y tế)*

Bệnh do vi rút Zika là bệnh truyền nhiễm cấp tính do muỗi truyền (muỗi Aedes truyền bệnh sốt xuất huyết). Vi rút này được phát hiện đầu tiên trên khỉ vào năm 1947 tại khu rừng Zika của Uganda, sau đó phát hiện trên muỗi Aedes tại nước này vào năm 1948. Năm 1952, phát hiện đầu tiên trên người tại Uganda và Tanzania thuộc khu vực châu Phi. Bệnh do vi rút Zika có thời gian ủ bệnh từ 3-12 ngày, người mắc bệnh thường có biểu hiện sốt, phát ban và một số triệu chứng khác như đau cơ, nhức đầu, đau mắt. Hầu hết các trường hợp mắc bệnh đều có khả năng hồi phục hoàn toàn, tuy vậy khoảng 80% trường hợp nhiễm vi rút không có biểu hiện triệu chứng. Song đáng chú ý là hiện nay đã có sự gia tăng đáng kể các trường hợp mắc chứng não nhỏ ở trẻ sơ sinh tại các khu vực có dịch bệnh do vi rút Zika lưu hành. Ngoài phương thức lây truyền chủ yếu của vi rút Zika qua muỗi Aedes, còn có một số bằng chứng cho thấy vi rút có thể lây truyền qua đường máu, tình dục và từ mẹ sang con. Hiện bệnh chưa có thuốc điều trị và vắc xin phòng bệnh.

I. TÌNH HÌNH DỊCH BỆNH ZIKA TRÊN THẾ GIỚI VÀ TẠI VIỆT NAM**1. Trên thế giới**

Theo thông báo của Tổ chức Y tế thế giới, trước năm 2007, không có ổ dịch lớn nào do vi rút Zika gây ra. Năm 2007, vụ dịch đầu tiên xảy ra tại đảo Yap (Micronesia) với 185 trường hợp bệnh trong vòng 13 tuần. Tháng 10 năm 2013 ghi nhận vụ dịch lớn tại Polynesia của Pháp với khoảng 10.000 ca bệnh, sau đó dịch bệnh lây lan ra các đảo khu vực Thái Bình Dương, bao gồm cả New Caledonia, đảo Cook, đảo Easter. Năm 2013, tại Thái Lan cũng đã ghi nhận một số trường hợp mắc bệnh do vi rút Zika tại một số tỉnh, thành phố. Nước này cho rằng vi rút Zika có thể đã lưu hành trong nước. Năm 2015 các vụ dịch lan rộng ở khu vực trung và nam Mỹ, đặc biệt tại Brazil, đồng thời ghi nhận rải rác các ca xâm nhập được báo cáo tại một số nước khu vực khác.

Tính đến ngày 01 tháng 02 năm 2016 có 31 quốc gia và vùng lãnh thổ thông báo các trường hợp nhiễm vi rút Zika, trong đó tại 25 quốc gia và vùng lãnh thổ đang lây lan mạnh đáng chú ý là Brazil, Colombia, Mexico.

2. Tại Việt Nam

Qua hệ thống báo cáo giám sát đến ngày 02/02/2016, nước ta chưa ghi nhận trường hợp mắc bệnh do vi rút Zika.

3. Nhận định, dự báo

Căn cứ vào tình hình và đặc điểm dịch tễ của bệnh, nguy cơ dịch có thể ghi nhận, xâm nhập vào Việt Nam cũng như có khả năng bùng phát thành dịch lớn tại cộng đồng nếu không chủ động triển khai các biện pháp phòng chống do:

- Hiện nay vi rút Zika đã được ghi nhận tại một số nước trong khu vực Đông Nam Á, trong khi đó nước ta có sự giao lưu, thương mại, du lịch với các quốc gia đang có dịch là rất lớn.

- Người dân không có miễn dịch đối với vi rút Zika

- Nước ta lưu hành bệnh sốt xuất huyết cùng với sự lưu hành của loại muỗi Aedes, đây cũng là loại muỗi truyền vi rút Zika

- Nhiều trường hợp bệnh không có biểu hiện triệu chứng (khoảng 80%) do vậy rất khó phát hiện, chẩn đoán không chế dịch.

- Hiện chưa có vắc xin phòng bệnh, chưa có thuốc điều trị đặc hiệu, các biện pháp phòng bệnh và phương pháp xét nghiệm chẩn đoán nhanh.

II. KINH NGHIỆM PHÒNG CHỐNG DỊCH BỆNH NGUY HIỂM VÀ MỚI NỔI TẠI VIỆT NAM

Trước diễn biến phức tạp của các bệnh nguy hiểm mới nổi trong thời gian qua, Việt Nam đã ngăn chặn thành công và rút ra được nhiều kinh nghiệm:

- Sự chỉ đạo sát sao của Chính phủ, Ban chỉ đạo quốc gia phòng chống dịch bệnh ở người và hỗ trợ tích cực của các Tổ chức quốc tế.

- Phối hợp chặt chẽ giữa các Bộ, ngành, đoàn thể, huy động toàn bộ hệ thống chính trị vào công tác phòng chống dịch.

- Chủ động chuẩn bị các hoạt động phòng chống đại dịch từ trung ương đến địa phương: giám sát, thu dung, điều trị, dự trữ thuốc, vật tư, trang thiết bị.

- Chia sẻ kịp thời thông tin giữa các đơn vị trong nước và quốc tế về tình hình dịch và các biện pháp phòng, chống dịch.

- Chủ động cung cấp thông tin cho các đơn vị thông tấn, báo chí để định hướng thông tin và tuyên truyền cho người dân áp dụng các biện pháp phù hợp.

- Phân tuyến điều trị, tránh hiện tượng quá tải cục bộ tại các bệnh viện tuyến cuối, tập trung các nguồn lực điều trị không để xảy ra tử vong ngay từ ca bệnh đầu tiên.

- Xây dựng kế hoạch phòng chống dịch theo các tình huống dịch để có các biện pháp ứng phó phù hợp.

- Các phòng xét nghiệm xác định kịp thời chủng vi rút gây bệnh và các biến đổi của vi rút để có các biện pháp đáp ứng phù hợp.

- Việc phòng chống dịch bệnh do muỗi Aedes truyền cần sự tham gia của cộng đồng trong việc diệt muỗi và loại trừ ổ chứa bọ gây/loăng quăng.

III. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu chung:

Phát hiện sớm trường hợp nhiễm vi rút Zika, xử lý kịp thời không để dịch lây lan, hạn chế đến mức thấp nhất biến chứng do bệnh gây ra.

2. Mục tiêu cụ thể (theo tình huống dịch bệnh)

2.1. Tình huống 1: Chưa ghi nhận ca bệnh tại Việt Nam

Phát hiện sớm ca bệnh xâm nhập tại Việt Nam để xử lý triệt để, tránh lây lan ra cộng đồng.

2.2. Tình huống 2: Ghi nhận ca bệnh rải rác tại Việt Nam

Khoanh vùng, xử lý kịp thời triệt để ổ dịch nhằm hạn chế thấp nhất việc lây lan ra cộng đồng.

2.3. Tình huống 3: Dịch lây lan trong cộng đồng

Đáp ứng nhanh, khoanh vùng, xử lý kịp thời nhằm giảm thiểu tối đa các trường hợp mắc, biến chứng và tử vong.

IV. CÁC HOẠT ĐỘNG CHÍNH

1. Tình huống 1: Chưa ghi nhận ca bệnh tại Việt Nam.

a) Công tác chỉ đạo, kiểm tra

- Tăng cường hoạt động của Ban chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh nguy hiểm và mới nổi các cấp.

- Xây dựng kế hoạch phòng chống dịch trình các cấp có thẩm quyền phê duyệt.

- Ban hành các văn bản chỉ đạo triển khai các hoạt động tại Trung ương và các đơn vị y tế địa phương.

- Tổ chức họp hàng tuần Văn phòng EOC để cập nhật tình hình dịch và đưa ra các biện pháp phòng chống phù hợp.

- Tổ chức các đoàn kiểm tra, giám sát, hướng dẫn công tác giám sát, sẵn sàng đáp ứng, thu dung, điều trị, xử lý ổ dịch tại các địa phương.

b) Công tác giám sát, dự phòng

- Thực hiện tốt việc giám sát hành khách tại cửa khẩu; thực hiện việc kiểm tra sàng lọc nhằm phát hiện các trường hợp nghi ngờ tại cửa khẩu thông qua sử dụng máy đo thân nhiệt từ xa.

- Tăng cường giám sát các trường hợp có các triệu chứng nghi ngờ mắc bệnh có yếu tố dịch tễ liên quan, lồng ghép với việc giám sát trọng điểm bệnh sốt xuất huyết và giám sát các trường hợp nghi ngờ tại các cơ sở khám chữa bệnh, tại cộng đồng, đặc biệt là những nơi có chỉ số muỗi Aedes cao.

- Tiến hành đánh giá nhanh trên muỗi và người có triệu chứng nghi nhiễm Zika để khẳng định sự lưu hành của vi rút Zika tại nước ta.

- Thực hiện đánh giá tác nhân gây bệnh, giám sát véc tơ truyền bệnh, đặc điểm sinh học, độ nhạy cảm của véc tơ truyền bệnh đối với các hoá chất diệt côn trùng tại các tỉnh, thành phố nhằm phát hiện sớm và đề ra các biện pháp can thiệp xử lý, ngăn chặn sự bùng phát dịch kịp thời, hiệu quả.

- Chuẩn bị sẵn sàng các trang thiết bị, sinh phẩm y tế, hóa chất, vật tư xét nghiệm để chẩn đoán xác định vi rút Zika.

- Cùng cố phòng xét nghiệm chẩn đoán xác định vi rút Zika tại các Viện Vệ sinh dịch tễ/Pasteur, tổ chức tập huấn quy trình xét nghiệm cho các cán bộ có liên quan. Giai đoạn đầu Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương, Viện Pasteur TP. Hồ Chí Minh sẵn sàng tiếp nhận mẫu để chẩn đoán xác định vi rút Zika.

- Đánh giá, nghiên cứu những trường hợp trẻ sơ sinh mắc chứng đầu nhỏ, điều tra tiền sử dịch tễ của bà mẹ liên quan đến việc phơi nhiễm với vi rút Zika để xác định mối liên quan giữa chứng đầu nhỏ ở trẻ sơ sinh và nhiễm vi rút Zika.

- Rà soát, xây dựng, cập nhật các hướng dẫn kỹ thuật về giám sát, dự phòng xử lý ổ dịch, xét nghiệm theo tình hình dịch.

- Tổ chức phổ biến, tập huấn cho các cán bộ tham gia công tác phòng chống dịch cập nhật về các hướng dẫn chuyên môn kỹ thuật trong giám sát, phòng chống dịch.

- Thực hiện việc giám sát dựa vào sự kiện (EBS) và thường xuyên tổ chức đánh giá nguy cơ để đề xuất các biện pháp ứng phó phù hợp.

- Kiện toàn các đội chống dịch cơ động, sẵn sàng hỗ trợ các địa phương điều tra, xử lý ổ dịch.

c) Công tác điều trị

- Các cơ sở khám, chữa bệnh chủ động sẵn sàng cơ sở thuốc, khu vực điều trị, giường bệnh; sẵn sàng tổ chức tốt việc thu dung, cách ly, điều trị bệnh nhân.

- Xây dựng, rà soát, cập nhật các hướng dẫn kỹ thuật về hướng dẫn chẩn đoán điều trị bệnh nhân nhiễm vi rút Zika, nghiên cứu sử dụng các thuốc phù hợp, hiệu quả.

- Tổ chức tập huấn nâng cao năng lực cán bộ trong chẩn đoán, điều trị, chăm sóc bệnh nhân.

- Kiện toàn các đội cấp cứu lưu động, sẵn sàng hỗ trợ địa phương cấp cứu, điều trị bệnh nhân khi có yêu cầu.

d) Công tác truyền thông

- Thường xuyên cập nhật thông tin về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống dịch trên website của Bộ Y tế và Cục Y tế dự phòng.

- Xây dựng các thông điệp truyền thông, khuyến cáo phòng chống dịch tại các cửa khẩu, cơ sở điều trị và cộng đồng, đặc biệt chú ý đến phụ nữ đang có thai hoặc chuẩn bị có thai.

- Đăng tải các thông điệp, khuyến cáo phòng chống dịch bệnh tới cho cộng đồng, các đoàn du lịch, người lao động tới các vùng có dịch bệnh do vi rút Zika.

- Dán poster, phát các tờ rơi tại các cửa khẩu quốc tế hướng dẫn hành khách tự theo dõi tình trạng sức khỏe trong vòng 12 ngày kể từ khi rời khỏi khu vực có dịch và chủ động liên hệ với các đơn vị y tế khi cần thiết.

- Đẩy mạnh các hoạt động truyền thông, cung cấp thông tin cho người dân, cán bộ y tế, nhân viên làm việc tại khu vực cửa khẩu, nhân viên phục vụ công cộng về bệnh do vi rút Zika và các biện pháp phòng chống, để người dân không hoang mang lo lắng và phối hợp thực hiện tốt các biện pháp phòng bệnh, đặc biệt cho những người đi/đến/về từ quốc gia có dịch. Vận động người dân thường xuyên áp dụng các biện pháp diệt lăng quăng/bọ gậy, diệt muỗi và phòng chống muỗi đốt và các hoạt động phòng chống dịch bệnh dựa vào cộng đồng.

e) Công tác hậu cần

- Rà soát tình hình thuốc, vật tư, hóa chất trang thiết bị, máy móc phục vụ công tác giám sát, xử lý ổ dịch, thu dung, cấp cứu, điều trị bệnh nhân, xây dựng kế hoạch sửa chữa, bổ sung và trình các cấp có thẩm quyền phê duyệt.

- Chuẩn bị sẵn sàng nhân lực, kinh phí, vật tư, hóa chất, phương tiện, kịp thời triển khai các biện pháp phòng, chống khi có dịch xảy ra.

- Các Viện chuẩn bị sẵn sàng các vật tư, hóa chất, sinh phẩm phục vụ xét nghiệm chẩn đoán xác định tác nhân gây bệnh.

f) Công tác hợp tác quốc tế

- Phối hợp chặt chẽ với các đơn vị đầu mối thực hiện Điều lệ Y tế quốc tế để cập nhật tình hình dịch bệnh và biện pháp phòng chống.

- Phối hợp chặt chẽ với Tổ chức Y tế thế giới (WHO), Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa dịch bệnh Hoa Kỳ (CDC) và các tổ chức quốc tế khác để chia sẻ thông tin, kinh nghiệm.

- Làm việc với các tổ chức quốc tế nhằm tranh thủ sự hỗ trợ sinh phẩm, mẫu chứng dương và các nguồn lực trong công tác nghiên cứu, phòng chống dịch.

2. Tình huống 2: Ghi nhận ca bệnh rải rác tại Việt Nam

a) Công tác chỉ đạo, kiểm tra

- Thực hiện nghiêm túc việc thông tin, báo cáo tình hình diễn biến của dịch bệnh; thường xuyên báo cáo Văn phòng Chính phủ để kịp thời nhận được các chỉ đạo về phòng chống dịch.

- Ban chỉ đạo phòng chống dịch bệnh nguy hiểm và mới nổi các cấp tổ chức họp hàng tuần và đột xuất để thống nhất chỉ đạo triển khai các hoạt động tại các đơn vị y tế địa phương.

- Ban hành các văn bản chỉ đạo triển khai các hoạt động tại các đơn vị y tế địa phương.

- Tổ chức các đoàn kiểm tra giám sát, hướng dẫn tại các địa phương và đánh giá việc triển khai công tác phòng chống dịch của các địa phương.

b) Công tác giám sát, dự phòng

- Tiếp tục giám sát chặt chẽ hành khách tại cửa khẩu, duy trì kiểm tra sàng lọc nhằm phát hiện các trường hợp nghi ngờ tại cửa khẩu để cách ly, lấy mẫu xét nghiệm và quản lý theo quy định.

- Tăng cường giám sát tích cực, chủ động; điều tra dịch tễ các trường hợp nghi ngờ; lấy mẫu xét nghiệm để khẳng định tác nhân gây bệnh tại ổ dịch.

- Giám sát chặt chẽ nhằm phát hiện các trường hợp bệnh đã xâm nhập, xử lý triệt để ổ dịch, tránh lây lan ra cộng đồng. Thực hiện giám sát chủ động, điều tra dịch tễ, lấy mẫu xét nghiệm, lập danh sách, quản lý, theo dõi tất cả các trường hợp nghi ngờ tại các cơ sở y tế và tại cộng đồng.

- Giám sát, theo dõi chặt chẽ quần thể muỗi trong khu vực gần với người bệnh sinh sống. Áp dụng việc báo cáo hàng ngày và chia sẻ thông tin kịp thời.

- Tăng cường giám sát trọng điểm và thực hiện giám sát bệnh nhân và véc tơ truyền bệnh để xác định sự lưu hành, biến đổi, mức độ lây lan vì rút Zika.

- Xem xét việc mở rộng các điểm tiếp nhận mẫu bệnh phẩm và xét nghiệm tại các Viện Vệ sinh dịch tễ/Pasteur nơi có đủ điều kiện xét nghiệm chẩn đoán xác định vi rút Zika.

- Thực hiện nghiêm túc, đầy đủ việc giám sát dựa vào chỉ số và báo cáo nhanh các trường hợp nhiễm hoặc nghi nhiễm vi rút Zika.

- Đẩy mạnh giám sát dựa vào sự kiện các kênh báo chí, các nguồn chính thức và không chính thức để kịp thời xác minh, tổ chức điều tra phát hiện ổ dịch, khoanh vùng, xử lý triệt để không để bùng phát dịch trong cộng đồng.

- Tổ chức thường trực phòng, chống dịch tại các đơn vị y tế; các đội chống dịch cơ động hỗ trợ các địa phương xử lý ổ dịch.

- Thường xuyên cập nhật, đánh giá rút kinh nghiệm và cập nhật các tài liệu chuyên môn trong công tác giám sát, xử lý ổ dịch để kịp thời điều chỉnh các hướng dẫn, chỉ đạo phù hợp với đặc điểm dịch bệnh.

c) Công tác điều trị

- Thực hiện tiếp nhận bệnh nhân theo phân tuyến điều trị, những bệnh nhân đầu tiên được điều trị tại các bệnh viện tuyến cuối, hạn chế thấp nhất nguy cơ tử vong.

- Thực hiện đầy đủ các biện pháp phòng hộ cho các cán bộ y tế trực tiếp tham gia khám, điều trị, chăm sóc bệnh nhân, không để xảy ra hiện tượng lây nhiễm sang cán bộ y tế.

- Tổ chức thường trực cấp cứu, thu dung, điều trị tại các đơn vị khám, chữa bệnh; các đội cấp cứu lưu động, sẵn sàng hỗ trợ địa phương cấp cứu, điều trị bệnh nhân khi có yêu cầu.

- Thường xuyên cập nhật, đánh giá rút kinh nghiệm trong công tác chẩn đoán điều trị, chăm sóc để kịp thời điều chỉnh các hướng dẫn, chỉ đạo phù hợp với đặc điểm dịch bệnh.

d) Công tác truyền thông

- Thường xuyên cung cấp thông tin cập nhật về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống trên Cổng thông tin điện tử của Bộ Y tế, Website của Cục Y tế dự phòng, Cục Quản lý Khám, chữa bệnh, các phương tiện thông tin đại chúng.

- Thường xuyên cập nhật các thông tin, sửa đổi các thông điệp truyền thông, khuyến cáo phòng chống dịch phù hợp với các đối tượng nguy cơ và phổ biến trên các phương tiện thông tin đại chúng.

- Đẩy mạnh việc truyền thông, khuyến cáo phòng chống dịch tại các cửa khẩu, cơ sở điều trị và cộng đồng.

- Tổ chức cung cấp thông tin kịp thời về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống cho các cơ quan truyền thông.

e) Công tác hậu cần

- Căn cứ vào dự báo tình hình dịch tiếp tục bổ sung kinh phí, vật tư, hóa chất, phương tiện, kịp thời triển khai các biện pháp phòng, chống dịch đề phòng dịch bùng phát trên diện rộng.

- Thực hiện chính sách cho các cán bộ thực hiện công tác điều tra, xác minh ổ dịch, thương trực phòng chống dịch và cán bộ thực hiện thu dung, điều trị, chăm sóc bệnh nhân.

- Tiếp tục chuẩn bị sẵn sàng kinh phí, vật tư, hóa chất, phương tiện, kịp thời triển khai các biện pháp phòng, chống trong trường hợp dịch bùng phát trên diện rộng.

- Xây dựng kế hoạch dự trữ, bổ sung thuốc, vật tư, trang thiết bị phục vụ công tác phòng chống dịch trong trường hợp dịch lan rộng, kéo dài.

f) Công tác hợp tác quốc tế

- Phối hợp chặt chẽ với các đơn vị đầu mối thực hiện Điều lệ Y tế quốc tế để nắm bắt và chia sẻ thông tin về tình hình dịch bệnh.

- Phối hợp chặt chẽ với Tổ chức Y tế thế giới (WHO), Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa dịch bệnh Hoa Kỳ (CDC) và các tổ chức quốc tế khác để chia sẻ thông tin, kinh nghiệm đồng thời hỗ trợ các nguồn lực trong phòng chống dịch bệnh.

3. Tình huống 3: Dịch lây lan trong cộng đồng

a) Công tác chỉ đạo, kiểm tra

- Báo cáo hàng ngày tình hình diễn biến của dịch thường xuyên và tham mưu cho Ban Bí thư, Thủ tướng Chính phủ, Văn phòng Trung ương Đảng, Văn phòng Chính phủ các biện pháp phòng chống dịch để nhận được chỉ đạo kịp thời.

- Tham mưu Thủ tướng Chính phủ ban hành Công điện, các văn bản chỉ đạo các Bộ, ngành, tổ chức chính trị, chính trị - xã hội và các địa phương thực hiện các biện pháp phòng chống dịch.

- Hợp Văn phòng đáp ứng dịch bệnh khẩn cấp (EOC) hàng ngày, Ban chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh nguy hiểm và mới nổi thường xuyên tổ chức họp để thống nhất chỉ đạo triển khai các hoạt động tại cấp.

- Đánh giá tình hình dịch và thực hiện việc công bố dịch theo quy định để huy động các nguồn lực kịp thời ứng phó hiệu quả với dịch bệnh do vi rút Zika nhằm giảm thiểu các trường hợp mắc, biến chứng, tử vong.

- Phối hợp với các Bộ, ngành liên quan triển khai quyết liệt các hoạt động phòng chống dịch tại các đơn vị y tế địa phương.

- Tổ chức các đoàn liên ngành kiểm tra giám sát, hướng dẫn tại các địa phương và đánh giá việc triển khai công tác phòng chống dịch.

b) Công tác giám sát, dự phòng

- Tăng cường giám sát các chùm ca bệnh có yếu tố dịch tễ liên quan tại cộng đồng. Áp dụng việc báo cáo dựa vào chỉ số hàng ngày và chia sẻ thông tin kịp thời.

- Tổ chức khoanh vùng ổ dịch, triển khai các biện pháp hạn chế đi lại khi cần thiết, áp dụng các biện pháp phòng bệnh rộng rãi, bắt buộc đối với toàn bộ người dân trong khu vực ổ dịch.

- Tiếp tục triển khai giám sát vi rút Zika thông qua hệ thống giám sát trọng điểm; đẩy mạnh việc giám sát dựa vào sự kiện để kịp thời xác minh, tổ

chức điều tra phát hiện ổ dịch mới, khoanh vùng, xử lý sớm các ổ dịch trong cộng đồng.

- Ngoài các Viện Vệ sinh dịch tễ/Pasteur thực hiện xét nghiệm chẩn đoán xác định, tăng số lượng các phòng xét nghiệm tại một số bệnh viện tuyến trung ương, tỉnh và một số Trung tâm Y tế dự phòng tỉnh, thành phố có đủ điều kiện xét nghiệm chẩn đoán xác định vi rút Zika.

- Nghiên cứu xác định sự lưu hành, biến đổi của vi rút Zika và véc tơ truyền bệnh.

- Tăng cường giám sát, nghiên cứu chứng đầu nhỏ ở trẻ sơ sinh.

- Thường xuyên đánh giá rút kinh nghiệm trong công tác giám sát, chẩn đoán điều trị, dự phòng xử lý ổ dịch để kịp thời điều chỉnh các hướng dẫn chuyên môn, chỉ đạo phù hợp với đặc điểm dịch bệnh.

- Tổ chức thường trực phòng, chống dịch tại các đơn vị y tế; các đội chống dịch cơ động hỗ trợ các địa phương xử lý ổ dịch.

c) Công tác điều trị

- Thực hiện việc phân tuyến, triển khai bệnh viện vệ tinh để điều trị bệnh nhân theo quy định nhằm giảm tải các bệnh viện tuyến cuối.

- Các bệnh viện chủ động triển khai kế hoạch mở rộng việc thu dung, điều trị bệnh nhân; sẵn sàng thiết lập các bệnh viện dã chiến khi cần thiết.

- Các cơ sở khám, chữa bệnh tập trung tối đa nguồn lực và chuyên môn kỹ thuật để điều trị bệnh nhân để hạn chế tối đa trường hợp biến chứng, tử vong.

- Tổ chức thường trực cấp cứu, thu dung, phân loại bệnh nhân, điều trị tại các đơn vị khám, chữa bệnh; các đội cấp cứu lưu động, sẵn sàng hỗ trợ địa phương cấp cứu, điều trị bệnh nhân khi có yêu cầu.

- Thường xuyên cập nhật, đánh giá rút kinh nghiệm trong công tác chẩn đoán điều trị, chăm sóc để kịp thời điều chỉnh các hướng dẫn, chỉ đạo phù hợp với đặc điểm dịch bệnh.

d) Công tác truyền thông

- Hàng ngày cung cấp thông tin về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống trên Cổng thông tin điện tử của Bộ Y tế, Website của Cục Y tế dự phòng, Cục Quản lý Khám, chữa bệnh.

- Thường xuyên cập nhật các thông tin, sửa đổi các thông điệp truyền thông, khuyến cáo phòng chống dịch phù hợp với các đối tượng nguy cơ và phổ biến trên các phương tiện thông tin đại chúng.

- Hàng tuần tổ chức gặp mặt báo chí để cung cấp thông tin về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống.

- Đẩy mạnh việc giao lưu với các độc giả trên các báo giấy, báo điện tử để chia sẻ thông tin và giải đáp các thắc mắc của người dân về các biện pháp phòng chống dịch do vi rút Zika.

e) Công tác hậu cần

- Căn cứ vào dự báo tình hình dịch tiếp tục bổ sung kinh phí, vật tư, hóa chất, phương tiện, kịp thời triển khai các biện pháp phòng, chống dịch.

- Thực hiện chính sách cho các cán bộ thực hiện công tác điều tra, xác minh ổ dịch, thương trực phòng chống dịch và cán bộ thực hiện thu dung, điều trị, chăm sóc bệnh nhân.

- Xem xét trình Chính phủ cấp bổ sung máy móc, thuốc, vật tư, hóa chất từ nguồn dự trữ quốc gia đáp ứng kịp thời công tác phòng, chống dịch.

f) Công tác hợp tác quốc tế

- Duy trì hoạt động của cơ quan đầu mối thực hiện Điều lệ Y tế quốc tế để cập nhật và chia sẻ thông tin về tình hình dịch bệnh kịp thời.

- Phối hợp chặt chẽ với WHO, CDC và các tổ chức quốc tế khác để chia sẻ thông tin, kinh nghiệm, hỗ trợ nguồn lực cần thiết.

V. CÁC GIẢI PHÁP CHUNG

1. Tổ chức, chỉ đạo

a) Tại Trung ương

- Tăng cường hoạt động Ban chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh nguy hiểm và mới nổi; đẩy mạnh hoạt động các tiểu ban, mức độ hoạt động theo từng tình huống dịch, đột xuất, hàng tuần, hàng ngày.

- Thực hiện giao ban trực tuyến hàng tuần, đột xuất, hàng ngày đảm bảo thường xuyên trao đổi thông tin về tình hình dịch giữa Trung ương và các khu vực.

- Cập nhật tình hình dịch trên thế giới, thống nhất các biện pháp đáp ứng theo diễn biến của dịch; chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra các địa phương trên toàn quốc thực hiện.

- Báo cáo tình hình diễn biến của dịch trên thế giới thường xuyên và tham mưu cho Ban Bí thư, Thủ tướng Chính phủ, Văn phòng Trung ương Đảng, Văn phòng Chính phủ các biện pháp phòng chống dịch để nhận được các chỉ đạo kịp thời.

- Phối hợp với Chủ tịch UBND các tỉnh/thành phố tăng cường hoạt động của Ban chỉ đạo phòng, chống dịch của địa phương.

- Chỉ đạo Sở Y tế, Trung tâm Y tế dự phòng, các bệnh viện, và các đơn vị trực thuộc chuẩn bị cơ sở vật chất, thuốc, hóa chất, máy móc trang thiết bị, vật tư chuyên dụng, trang bị bảo hộ, khu vực cách ly và nhân lực để đối phó với dịch.

- Tăng cường giám sát, kiểm tra người, phương tiện vận tải và hàng hóa nhập cảnh, nhập khẩu qua các cửa khẩu. Khi phát hiện trường hợp nghi ngờ mắc bệnh truyền nhiễm, cần được khám cách ly và áp dụng kịp thời các biện pháp phòng chống nhằm hạn chế sự lây lan của bệnh.

- Phối hợp tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng về các biện pháp phòng chống dịch do vi rút Zika theo tình huống của dịch, thông báo thường xuyên tình hình dịch không để người dân hoang mang, lo lắng.

- Phối hợp với các Bộ, ngành chỉ đạo các đơn vị, cơ sở sản xuất, cung cấp các dịch vụ thiết yếu xây dựng kế hoạch và triển khai cung cấp dịch vụ trong trường hợp dịch bùng phát lan rộng.

- Phối hợp với Bộ Tài chính và các cơ quan chức năng chuẩn bị kinh phí đáp ứng công tác sẵn sàng phòng chống dịch, hỗ trợ địa phương khi có nhu cầu; đáp ứng đủ các chế độ, chính sách cho cán bộ tham gia công tác phòng, chống dịch.

- Thành lập các đoàn công tác đi kiểm tra, chỉ đạo, đôn đốc các hoạt động phòng chống dịch tại các địa phương.

b) Tại địa phương

- Tăng cường vai trò của UBND tỉnh, Ban chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh của tỉnh chỉ đạo xây dựng kế hoạch chủ động trong việc giám sát và phòng, chống bệnh do vi rút Zika tại địa bàn một cách phù hợp trên cơ sở kế hoạch của Bộ Y tế.

- Triển khai các hoạt động phòng chống dịch theo hướng dẫn của Ban chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh nguy hiểm và mới nổi của Bộ Y tế; tổ chức kiểm tra, chỉ đạo giám sát việc thực hiện công tác phòng chống dịch bệnh tại địa phương.

- Sẵn sàng đáp ứng về nhân lực, vật tư, thuốc, hóa chất cho công tác phòng chống dịch.

- Các đơn vị y tế trên địa bàn tăng cường giám sát, phát hiện sớm; sẵn sàng thu dung, điều trị bệnh nhân; tăng cường tuyên truyền về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống cho người dân.

- Các Trung tâm Y tế dự phòng tỉnh, thành phố có trách nhiệm chỉ đạo các Trung tâm Y tế trực thuộc và phối hợp với các đơn vị thuộc hệ điều trị thực hiện giám sát các ca bệnh nghi ngờ, thực hiện lấy mẫu xét nghiệm và báo cáo, gửi mẫu lên Viện Vệ sinh dịch tễ/Pasteur phụ trách khu vực, Bộ Y tế (Cục Y tế dự phòng) và Sở Y tế.

- Tổ chức các lớp tập huấn về giám sát ca bệnh do vi rút Zika cho các huyện, thị trong địa bàn phụ trách.

- Đối với các địa phương có cửa khẩu quốc tế, cần kiểm dịch chặt chẽ khách nhập cảnh từ các vùng đang có dịch, không để bệnh dịch xâm nhập.

- Phối kết hợp chặt chẽ với cơ quan, đơn vị liên quan trong công tác giám sát ca bệnh tại cộng đồng.

- Thực hiện đầy đủ các chế độ chính sách cho cán bộ tham gia chống dịch do vi rút Zika: phụ cấp chống dịch, trực dịch ...

2. Đầu tư nguồn lực, tài chính

- Thực hiện phương châm 4 tại chỗ, trước mắt sử dụng kinh phí đã được cấp hàng năm cho công tác phòng, chống dịch; căn cứ diễn biến tình hình dịch, tổng hợp nhu cầu và xin cấp bổ sung.

- Sở Y tế các tỉnh thành phố tổng hợp nhu cầu kinh phí bổ sung của các đơn vị giám sát, điều trị, truyền thông trong tình hình UBND tỉnh phê duyệt.

- Bộ Y tế triển khai kinh phí phòng chống dịch hàng năm, rà soát nhu cầu kinh phí bổ sung phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika của các đơn vị trực thuộc Bộ.

- Trong trường hợp dịch xâm nhập, kéo dài, Bộ Y tế tổng hợp nhu cầu bổ sung từ các đơn vị thuộc Bộ, các tỉnh/thành phố trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

- Xây dựng cơ sở dự trữ quốc gia về trang thiết bị, thuốc, vật tư, hoá chất, phương tiện bảo hộ ...

3. Chuyên môn kỹ thuật

3.1. Các giải pháp giảm mắc

- Tăng cường năng lực giám sát bệnh do vi rút Zika đảm bảo đủ khả năng xét nghiệm chẩn đoán xác định, phát hiện sớm các trường hợp mắc bệnh đầu tiên để có biện pháp cách ly, thu dung, điều trị kịp thời.

- Nắm chắc thông tin tình hình dịch bệnh trên thế giới và trong nước, đẩy mạnh việc kiểm soát dịch bệnh qua các cửa khẩu, hệ thống giám sát sốt xuất huyết trọng điểm quốc gia, tại các bệnh viện và cộng đồng.

- Thường xuyên cập nhật hướng dẫn giám sát, phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika; thực hiện điều tra dịch tễ ca bệnh, điều tra người tiếp xúc và nguồn lây truyền để có kế hoạch, biện pháp phòng, chống thích hợp.

- Tăng cường năng lực đáp ứng nhanh xử lý, phòng chống dịch

+ Củng cố và duy trì hoạt động của đội cơ động chống dịch tại đơn vị y tế các tuyến. Tổ chức trực chống dịch 24/24 giờ trong thời gian có dịch.

+ Dự trữ kinh phí, hóa chất, thuốc, trang thiết bị y tế kịp thời cho các địa phương triển khai các biện pháp chống dịch.

+ Tăng cường lực lượng cán bộ chống dịch tại tuyến tỉnh, tuyến huyện/quận, tuyến xã.

+ Tổ chức các chiến dịch diệt lăng quăng/bọ gây huy động cộng đồng tham gia, đặc biệt là lực lượng học sinh.

- Tổ chức chiến dịch tuyên truyền vận động nhân dân thực hiện các biện pháp phòng bệnh.

- Thành lập các đoàn công tác kiểm tra việc sẵn sàng phòng chống dịch bệnh tại các địa phương trước, trong và sau thời gian xảy ra dịch.

- Tăng cường năng lực xét nghiệm:

+ Cung cố trang thiết bị phòng xét đảm bảo đủ năng lực xét nghiệm xác định vi rút Zika.

+ Cung cấp sinh phẩm, thiết bị xét nghiệm, chẩn đoán.

+ Đảm bảo phát hiện nhanh, chính xác tác nhân gây bệnh của các phòng xét nghiệm của các Viện VSDT/Pasteur.

+ Tổ chức tập huấn các phương pháp lấy mẫu, bảo quản, vận chuyển và thông báo kết quả xét nghiệm cho các tuyến.

3.2. Các giải pháp giảm biến chứng, tử vong

- Thiết lập mạng lưới các bệnh viện sẵn sàng thu dung, điều trị bệnh nhân nhiễm vi rút Zika; có kế hoạch mở rộng các cơ sở thu dung điều trị bệnh nhân theo tình hình hướng dịch để tránh hiện tượng quá tải.

- Thực hiện nghiêm ngặt việc phân luồng khám bệnh, cách ly điều trị

- Rà soát, cập nhật và bổ sung hướng dẫn chẩn đoán, điều trị bệnh do vi rút Zika.

- Hướng dẫn, kiểm tra, giám sát các bệnh viện trong công tác chuẩn bị phòng chống dịch.

- Chỉ đạo các cơ sở khám, chữa bệnh:

+ Chuẩn bị sẵn khu vực tiếp nhận bệnh nhân nhiễm vi rút Zika khi có dịch xảy ra, đảm bảo đầy đủ, trang thiết bị, vật tư, thuốc cấp cứu bệnh nhân nặng.

+ Thành lập các nhóm cấp cứu lưu động sẵn sàng hỗ trợ các địa phương trong trường hợp có nhiều bệnh nhân.

+ Chỉ đạo chuyên môn, hướng dẫn và hỗ trợ các bệnh viện tuyến dưới.

- Tăng cường năng lực cho bệnh viện các tuyến, bệnh viện trung ương điều trị các trường hợp rất nặng; bệnh viện tuyến tỉnh điều trị các trường hợp nặng, bệnh viện huyện điều trị các trường hợp thông thường.

- Tập huấn cho cán bộ điều trị và điều dưỡng tại các bệnh viện về chẩn đoán và điều trị bệnh do vi rút Zika.

- Trang bị phương tiện chẩn đoán, điều trị, cấp cứu bệnh nhân để đạt mục tiêu giảm biến chứng, tử vong.

4. Truyền thông, giáo dục sức khỏe

- Thường xuyên cung cấp thông tin về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống dịch cho người dân để người dân không hoang mang và chủ động áp dụng các biện pháp bảo vệ bản thân, gia đình và cộng đồng.

- Tuyên truyền đến các đối tượng nguy cơ lây nhiễm từ khách nhập cảnh, người nước ngoài vào Việt Nam cũng như tới những người Việt Nam đi du lịch tới các quốc gia/vùng có dịch do vi rút Zika.

- Nâng cao khả năng đáp ứng của hệ thống cán bộ tuyên truyền trong và ngoài ngành y tế về trình độ, phương tiện, nhân lực. Huy động các bộ, ban, ngành, đoàn thể tham gia công tác tuyên truyền phòng, chống dịch.

- Thông báo diễn biến, tình hình dịch bệnh hàng ngày của các nước đang có dịch trên các phương tiện thông tin đại chúng tại trung ương và địa phương, các trang tin điện tử.

- Tăng cường công tác truyền thông, giáo dục sức khỏe, phổ biến kiến thức về các biện pháp phòng bệnh trên các kênh thông tin trung ương và địa phương để người dân chủ động phòng, chống, biết cách tự bảo vệ hạn chế đến vùng có dịch.

- Các cơ quan thông tấn, báo chí phối hợp với ngành y tế để triển khai hoạt động truyền thông phòng, chống dịch do vi rút Zika.

- Trung tâm Truyền thông giáo dục sức khỏe Trung ương, các Trung tâm truyền thông giáo dục sức khỏe tuyến tỉnh triển khai các nội dung truyền thông theo yêu cầu của công tác phòng, chống dịch .

5. Phối hợp liên ngành

- Phối hợp chặt chẽ với các Bộ, ngành liên quan trong việc triển khai các biện pháp phòng chống dịch phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của các Bộ, ngành liên quan.

- Các Bộ, ngành chỉ đạo các đơn vị thuộc lĩnh vực quản lý chủ động xây dựng các kế hoạch phòng chống dịch đặc biệt có kế hoạch duy trì các hoạt động thiết yếu trong trường hợp dịch bùng phát rộng.

- Huy động sự tham gia của các ban, tổ chức chính trị, chính trị - xã hội (phụ nữ, thanh niên, Hội nông dân, Hội chữ thập đỏ) trong việc vận động nhân dân triển khai các biện pháp phòng, chống dịch.

- Thành lập các đoàn liên ngành kiểm tra công tác phòng, chống dịch do vi rút Zika tại các địa phương.

6. Hợp tác quốc tế

Phối hợp chặt chẽ với WHO và các Tổ chức quốc tế chia sẻ thông tin về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống dịch; huy động sự hỗ trợ về trang thiết bị, vật tư phục vụ công tác phòng chống dịch.

7. Nghiên cứu khoa học

- Các Viện Vệ sinh dịch tễ/Pasteur chủ động triển khai các nghiên cứu dịch tễ học phân tử vi rút Zika đánh giá nguồn gốc, sự biến đổi, phương thức lây truyền để đề xuất các biện pháp phòng chống.

- Nghiên cứu đặc điểm dịch tễ học của vi rút Zika, đặc điểm lâm sàng của bệnh, đánh giá kết quả điều trị để kịp thời đưa ra các giải pháp giảm mắc, biến chứng, tử vong phù hợp theo diễn biến thực tế của bệnh.

VI. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Tuyên Trưng ương

a) Cục Y tế dự phòng

- Tham mưu Bộ trưởng Bộ Y tế trong việc chỉ đạo các đơn vị y tế trên toàn quốc triển khai công tác phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika theo từng tình huống dịch.

- Thường xuyên cập nhật, tổng hợp tình hình dịch trong nước và quốc tế, thường xuyên báo cáo Lãnh đạo Bộ Y tế, Lãnh đạo Chính phủ và các đơn vị liên quan.

- Thường xuyên cập nhật hướng dẫn giám sát, phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika trình Lãnh đạo Bộ phê duyệt.

- Tham mưu Bộ trưởng Bộ Y tế thực hiện việc công bố dịch khi có đủ điều kiện công bố dịch theo quy định của Thủ tướng Chính phủ.

- Trực tiếp chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra các địa phương, đơn vị thuộc hệ y tế dự phòng triển khai các biện pháp phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika.

- Chỉ đạo các Viện VSDT/Pasteur sẵn sàng trang thiết bị, sinh phẩm chẩn đoán xét nghiệm xác định vi rút Zika, đánh giá sự lưu hành của Vi rút Zika ở trong nước; triển khai tích cực việc giám sát trọng điểm.

- Phối hợp với các đơn vị liên quan thuộc các Bộ, ngành triển khai các hoạt động phòng, chống dịch do vi rút Zika.

- Tập huấn, hướng dẫn, hội thảo đánh giá về công tác phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika.

- Đầu mối thực hiện Điều lệ Y tế quốc tế, chia sẻ thông tin với các tổ chức quốc tế và các quốc gia khác.

- Đầu mối thành lập các đoàn công tác trực tiếp chỉ đạo, giám sát công tác phòng, chống dịch tại các địa phương.

b) Cục Quản lý Khám, chữa bệnh

- Tham mưu cho Bộ trưởng Bộ Y tế trong việc chỉ đạo, điều hành công tác cấp cứu, thu dung, điều trị dịch bệnh do vi rút Zika; trực tiếp chỉ đạo đôn đốc tất cả cơ sở khám chữa bệnh trong hệ thống điều trị từ trung ương đến địa phương trong việc thực hiện phân tuyến thu dung, cách ly, cấp cứu, điều trị bệnh.

- Chỉ đạo kiểm tra việc thực hiện nghiêm việc phân luồng, phân tuyến điều trị bệnh nhân.

- Thường xuyên cập nhật, sửa đổi hướng dẫn chẩn đoán, điều trị bệnh do vi rút Zika trình Lãnh đạo Bộ phê duyệt.

- Xây dựng mạng lưới cơ sở y tế thu dung, điều trị bệnh nhân nhiễm vi rút Zika theo từng tỉnh hướng dịch, không để xảy ra tình trạng quá tải.

- Chỉ đạo tập huấn cho cán bộ hệ điều trị, kiểm tra công tác điều trị dịch bệnh trong phạm vi cả nước. Tổng kết, rút kinh nghiệm các trường hợp tử vong.

- Chỉ đạo các Viện/Bệnh viện trực thuộc Bộ, bệnh viện tỉnh/thành phố chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị hồi sức cấp cứu và các phương tiện cần thiết để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và điều trị bệnh nhân.

- Tăng cường công tác kiểm tra giám sát công tác kiểm soát véc tơ trong khu vực bệnh viện, cộng đồng và thường trực chống dịch.

c) Vụ Sức khỏe Bà mẹ - Trẻ em

- Thực hiện việc giám sát chứng đầu nhỏ ở trẻ sơ sinh, điều tra tiền sử dịch tễ của bà mẹ liên quan đến việc phơi nhiễm với vi rút Zika để xác định mối liên quan giữa chứng đầu nhỏ ở trẻ sơ sinh và nhiễm vi rút Zika.

- Hướng dẫn phụ nữ đang hoặc có ý định mang thai nên hạn chế đi đến các khu vực có dịch và cần tham vấn cán bộ y tế khi nghi ngờ bị nhiễm vi rút Zika.

d) Vụ Truyền thông và Thi đua, khen thưởng

- Tổ chức chỉ đạo, phối hợp với các đơn vị truyền thông trong việc tuyên truyền, giáo dục phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika trước, trong và sau khi dịch bệnh ghi nhận và xảy ra tại Việt Nam.

- Thông báo diễn biến, tình hình dịch bệnh hàng ngày của các nước đang có dịch trên các phương tiện thông tin đại chúng từ Trung ương đến địa phương, các trang tin điện tử.

- Định kỳ tổ chức gặp mặt báo chí cung cấp thông tin về tình hình dịch bệnh và các biện pháp phòng chống.

- Xây dựng các thông điệp truyền thông theo các nhóm đối tượng nguy cơ, người nhập cảnh từ vùng có dịch, người du lịch đến vùng có dịch phù hợp theo từng tình huống dịch.

- Chỉ đạo Trung tâm truyền thông giáo dục sức khỏe Trung ương, các trung tâm truyền thông giáo dục sức khỏe tuyến tỉnh phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương triển khai các nội dung truyền thông theo yêu cầu của công tác phòng, chống dịch do vi rút Zika.

đ) Vụ Kế hoạch- Tài chính

- Chủ động tham mưu cho Lãnh đạo Bộ Y tế về tạo nguồn, sử dụng và điều phối các nguồn lực từ dự trữ quốc gia, ngân sách nhà nước, các tổ chức trong và ngoài nước cho công tác phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika.

- Tổng hợp nhu cầu kinh phí phòng chống dịch từ các đơn vị thuộc Bộ Y tế, các Bộ, ngành liên quan trình cơ quan có thẩm quyền phê duyệt.

- Điều phối nguồn dự trữ thuốc và có kế hoạch đề xuất mua bổ sung thuốc trong trường hợp dịch bùng phát trên diện rộng, kéo dài.

- Đầu mối tổng hợp đề xuất kinh phí bổ sung từ các đơn vị trực thuộc Bộ Y tế và từ các địa phương trình Thủ tướng Chính phủ cấp bổ sung trong trường hợp dịch xâm nhập vào Việt Nam, lan rộng và kéo dài.

- Hướng dẫn các đơn vị, địa phương thực hiện các chế độ, chính sách cho các cán bộ tham gia công tác phòng chống dịch.

e) Cục An toàn Thực phẩm

- Chỉ đạo hướng dẫn các đơn vị tăng cường các biện pháp thực hiện an toàn thực phẩm cho cộng đồng.

- Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra an toàn thực phẩm.

f) Cục Quản lý môi trường y tế

Chỉ đạo, triển khai thực hiện tốt chiến dịch vệ sinh môi trường, vệ sinh cá nhân để phòng chống dịch bệnh. Phát động phong trào Vệ sinh yêu nước nâng cao sức khỏe nhân dân, chiến dịch diệt lăng quăng/bọ gậy.

g) Vụ Hợp tác quốc tế

- Đầu mối liên hệ, huy động sự hỗ trợ từ các tổ chức quốc tế cho công tác phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika: tài chính, kỹ thuật, thuốc men, trang thiết bị phòng chống dịch.

- Phối hợp với các cơ quan chức năng thuộc Bộ ngoại giao thu thập các thông tin về tình hình dịch và các biện pháp phòng chống của các nước từ các đơn vị ngoại giao của Việt Nam tại nước ngoài.

h) Vụ Bảo hiểm y tế

Phối hợp với Cục Quản lý khám, chữa bệnh, Bảo hiểm xã hội Việt Nam thực hiện các chính sách bảo hiểm y tế đối với các bệnh nhân điều trị bệnh do vi rút Zika (nếu cần).

i) Các Viện Vệ sinh dịch tễ/ Pasteur/ Viện Sốt rét, Ký sinh trùng, Côn trùng

- Trong tình huống 1, Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương và Viện Pasteur TP. Hồ Chí Minh là 02 Viện thực hiện xét nghiệm khẳng định nhiễm vi rút Zika tại Việt Nam, tiến hành đánh giá nhanh trên muỗi và người có triệu chứng nghi nhiễm Zika để khẳng định sự lưu hành của vi rút Zika tại nước ta.

- Các Viện Vệ sinh Dịch tễ Tây Nguyên, Viện Pasteur Nha Trang tiếp tục củng cố năng lực đảm bảo đủ năng lực xét nghiệm khẳng định nhiễm vi rút Zika.

- Các Viện chủ động hướng dẫn các tỉnh, thành phố trên địa bàn phụ trách thực hiện hướng dẫn giám sát và phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika đồng thời thực hiện việc giám sát véc tơ, xử lý không chế quần thể muỗi truyền bệnh.

- Chủ động sẵn sàng trang thiết bị, sinh phẩm đảm bảo xét nghiệm chẩn đoán xác định vi rút Zika ở người; tăng cường công tác thu thập và xét nghiệm các mẫu bệnh phẩm tìm vi rút gây bệnh.

- Thành lập các đoàn công tác trực tiếp hỗ trợ, giám sát các địa phương có ca nhiễm bệnh, biến chứng, tử vong do vi rút Zika.

- Tổ chức tập huấn chuyên môn kỹ thuật giám sát, phòng và chống dịch bệnh do vi rút Zika.

- Dự trữ hóa chất, thiết bị, vật tư chuyên dụng, triển khai các hoạt động chống dịch, sẵn sàng hỗ trợ địa phương khi có dịch.

- Nghiên cứu khoa học về dịch tễ học, đặc điểm sinh thái, vi rút học và miễn dịch học.

j) Các bệnh viện tuyến Trung ương

- Chủ động chuẩn bị giường bệnh, thuốc, máy móc, trang thiết bị, vật tư phục vụ cấp cứu, điều trị bệnh nhân, chủ động bổ sung, thay thế, không được để tình trạng thiếu khi xảy dịch.

- Tổ chức tập huấn cho cán bộ hệ điều trị về tiếp nhận, cách ly, điều trị cấp cứu bệnh nhân theo phân công của Cục Quản lý khám, chữa bệnh.

- Hỗ trợ các Bệnh viện đa khoa, chuyên khoa tuyến tỉnh, huyện và một số bệnh viện ngành chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị hồi sức cấp cứu và các phương tiện cần thiết để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và điều trị bệnh nhân.

- Tăng cường năng lực xét nghiệm chẩn đoán tác nhân gây bệnh.

- Chủ động phối hợp với các đơn vị y tế dự phòng trong công tác thông tin, báo cáo ca bệnh truyền nhiễm đầy đủ, chính xác, kịp thời theo quy định.

- Giám sát nghiên cứu, điều trị các trường hợp có hội chứng đầu nhỏ, hội chứng Guillain-Barré để giảm biến chứng và tử vong.

- Tổ chức thường trực chống dịch.

k) Trung tâm Truyền thông Giáo dục sức khỏe Trung ương

- Phối hợp với Vụ Truyền thông - Thi đua, khen thưởng chỉ đạo các Trung tâm Truyền thông, Giáo dục sức khỏe các tỉnh, thành phố triển khai các hoạt động truyền thông đến các khu vực có nguy cơ, đối tượng có nguy cơ.

- Xây dựng các thông điệp truyền thông, tài liệu truyền thông gửi cho các địa phương.

- Tổ chức tập huấn cho các cán bộ truyền thông về năng lực truyền thông, giáo dục sức khỏe.

2. Địa phương

a) Giám đốc Sở Y tế các tỉnh, thành phố

- Tham mưu cho UBND tỉnh, thành phố tăng cường các hoạt động phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika tại các cấp ở địa phương; tăng cường hoạt động của Ban chỉ đạo phòng chống dịch, thống nhất các biện pháp phòng chống dịch theo chỉ đạo của Ban chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh nguy hiểm và mới nổi của Bộ Y tế.

- Thực hiện đầy đủ các chế độ chính sách cho cán bộ tham gia chống dịch: phụ cấp chống dịch, trực dịch ...

- Lập kế hoạch phòng chống dịch bệnh sốt xuất huyết, Zika của tỉnh, thành phố. Đầu mỗi tập hợp các đề xuất kinh phí bổ sung của các đơn vị y tế trình UBND tỉnh phê duyệt.

- Đối với các địa phương có cửa khẩu quốc tế, chỉ đạo kiểm dịch chặt chẽ khách nhập cảnh từ các vùng đang có dịch, không để bệnh dịch xâm nhập.

- Phối kết hợp chặt chẽ với cơ quan, đơn vị liên quan trong công tác giám sát ca bệnh có hội chứng cúm tại cộng đồng.

- Tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch bệnh.

- Kiểm tra đánh giá hiệu quả công tác phòng, chống dịch bệnh của các đơn vị trong tỉnh, thành phố.

b) Bệnh viện đa khoa tỉnh/thành phố và bệnh viện khu vực tỉnh, thành phố

- Phối hợp với các bệnh viện tuyến cuối thiết lập bệnh viện vệ tinh khi cần thiết; thực hiện nghiêm việc phân luồng, phân tuyến điều trị bệnh nhân.

- Xây dựng kế hoạch tổ chức thu dung, cấp cứu và điều trị dịch bệnh, duy trì hoạt động thường xuyên của bệnh viện khi có dịch.

- Chỉ đạo các bệnh viện huyện chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị hồi sức cấp cứu và các phương tiện cần thiết để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và điều trị bệnh nhân.

- Tập huấn phác đồ cấp cứu, điều trị, hướng dẫn các cơ sở điều trị thực hiện.

- Chỉ đạo tuyến và hỗ trợ tuyến dưới về mặt chuyên môn, nhân lực, vật lực khi cần thiết, kiểm tra giám sát công tác phòng, chống dịch của các cơ sở khám chữa bệnh trong phạm vi địa phương.

- Chủ động thông báo cho các đơn vị y tế dự phòng trong công tác thông tin, báo cáo ca bệnh truyền nhiễm đầy đủ, chính xác, kịp thời theo quy định.

- Thực hiện thường trực chống dịch để sẵn sàng thu dung, điều trị bệnh nhân.

c) Trung tâm Y tế dự phòng tỉnh, thành phố

- Xây dựng và cập nhật kế hoạch phòng, chống bệnh, dịch bệnh do vi rút Zika của tỉnh/thành phố.

- Giám sát chặt chẽ tình hình mắc dịch bệnh đến tận thôn, ấp, xã, phường, hộ gia đình. Báo cáo kịp thời diễn biến tình hình dịch theo quy định.

- Củng cố các đội chống dịch cơ động, hỗ trợ các địa phương khi cần thiết.

- Triển khai hoạt động điều tra và xử lý triệt để ổ dịch theo quy định của Bộ Y tế.

- Tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân thực hiện các biện pháp phòng, chống bệnh, dịch do vi rút Zika.

- Thực hiện thường trực chống dịch để sẵn sàng điều tra, xử lý ổ dịch.

d) Trung tâm Kiểm dịch Y tế quốc tế tỉnh, thành phố

- Giám sát chặt chẽ đối với người nhập cảnh vào nước ta. Đặc biệt khi phát hiện trường hợp nghi ngờ mắc bệnh truyền nhiễm, cần được khám cách ly và áp dụng kịp thời các biện pháp phòng chống nhằm hạn chế sự lây lan của bệnh.

- Tăng cường việc giám sát, kiểm soát véc tơ trong khu vực cửa khẩu.

- Tăng cường giám sát, kiểm tra và xử lý đối với các phương tiện vận tải, hàng hóa nhập cảnh, nhập khẩu vào Việt Nam.

- Phối hợp chặt chẽ với các lực lượng chức năng ở cửa khẩu trong việc kiểm tra, giám sát người, phương tiện vận tải và hàng hóa nhập cảnh, nhập khẩu qua các cửa khẩu.

- Thực hiện thường trực chống dịch để phát hiện sớm các trường hợp nghi ngờ, mắc bệnh xâm nhập vào nước ta.

e) Trung tâm Truyền thông Giáo dục sức khỏe tỉnh

- Phối hợp với các địa phương triển khai các hoạt động truyền thông đến các khu vực có nguy cơ, đối tượng có nguy cơ.

- Xây dựng và phổ biến các thông điệp truyền thông, tài liệu truyền thông phù hợp với các địa phương.

- Tổ chức tập huấn cho các cán bộ truyền thông về năng lực truyền thông, giáo dục sức khỏe.

f) Trung tâm Y tế huyện

- Tham mưu cho Ban chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh cấp huyện tăng cường các hoạt động phòng, chống dịch bệnh tại địa phương.

- Giám sát chặt chẽ phát hiện sớm ca mắc bệnh đầu tiên tại thôn, ấp, xã, phường, hộ gia đình để khoanh vùng và xử lý kịp thời. Báo cáo kịp thời diễn biến tình hình dịch theo quy định.

- Triển khai hoạt động xử lý triệt để ổ dịch theo hướng dẫn của Bộ Y tế.

- Tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân thực hiện các biện pháp phòng, chống bệnh, dịch bệnh do vi rút Zika bằng các biện pháp vệ sinh môi trường, diệt lăng quăng, bọ gậy, phòng chống muỗi đốt.

g) Bệnh viện đa khoa huyện

- Xây dựng kế hoạch thu dung, cách ly và điều trị bệnh nhân và duy trì hoạt động thường xuyên của bệnh viện khi có dịch.

- Chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị hồi sức cấp cứu và các phương tiện cần thiết để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và điều trị bệnh nhân dịch bệnh.

- Tập huấn phác đồ cấp cứu, điều trị, hướng dẫn các trạm y tế xã và phòng khám tư nhân trên địa bàn.

- Chủ động thông báo cho các đơn vị y tế dự phòng trong công tác thông tin, báo cáo ca bệnh truyền nhiễm đầy đủ, chính xác, kịp thời theo quy định.

h) Trạm y tế xã

- Tổ chức điều tra, giám sát, phát hiện cách ly, xử lý kịp thời không để dịch lây lan.

- Tổ chức cấp cứu ban đầu và điều trị bệnh nhân khi mắc bệnh. Theo dõi, giám sát các trường hợp điều trị tại nhà.

- Thành lập đội chống dịch để triển khai các biện pháp phòng, chống tại các hộ gia đình.

Bản kế hoạch này sẽ được cập nhật và điều chỉnh thường xuyên, kịp thời để phù hợp với diễn biến của tình hình dịch cũng như quá trình triển khai công tác phòng chống dịch trên thực tế.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Thanh Long

f) Trung tâm Y tế huyện

- Tham mưu cho Ban chỉ đạo phòng, chống dịch bệnh cấp huyện tăng cường các hoạt động phòng, chống dịch bệnh tại địa phương.

- Giám sát chặt chẽ phát hiện sớm ca mắc bệnh đầu tiên tại thôn, ấp, xã, phường, hộ gia đình để khoanh vùng và xử lý kịp thời. Báo cáo kịp thời diễn biến tình hình dịch theo quy định.

- Triển khai hoạt động xử lý triệt để ổ dịch theo hướng dẫn của Bộ Y tế.

- Tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân thực hiện các biện pháp phòng, chống bệnh, dịch bệnh do vi rút Zika bằng các biện pháp vệ sinh môi trường, diệt lăng quăng, bọ gậy, phòng chống muỗi đốt.

g) Bệnh viện đa khoa huyện

- Xây dựng kế hoạch thu dung, cách ly và điều trị bệnh nhân và duy trì hoạt động thường xuyên của bệnh viện khi có dịch.

- Chuẩn bị đầy đủ thuốc, trang thiết bị hồi sức cấp cứu và các phương tiện cần thiết để sẵn sàng tiếp nhận, cấp cứu và điều trị bệnh nhân dịch bệnh.

- Tập huấn phác đồ cấp cứu, điều trị, hướng dẫn các trạm y tế xã và phòng khám tư nhân trên địa bàn.

- Chủ động thông báo cho các đơn vị y tế dự phòng trong công tác thông tin, báo cáo ca bệnh truyền nhiễm đầy đủ, chính xác, kịp thời theo quy định.

h) Trạm y tế xã

- Tổ chức điều tra, giám sát, phát hiện cách ly, xử lý kịp thời không để dịch lây lan.

- Tổ chức cấp cứu ban đầu và điều trị bệnh nhân khi mắc bệnh. Theo dõi, giám sát các trường hợp điều trị tại nhà.

- Thành lập đội chống dịch để triển khai các biện pháp phòng, chống tại các hộ gia đình.

Bản kế hoạch này sẽ được cập nhật và điều chỉnh thường xuyên, kịp thời để phù hợp với diễn biến của tình hình dịch cũng như quá trình triển khai công tác phòng chống dịch trên thực tế.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Thanh Long